

Dosarul nr. 2r-451/23
2-22096456-01-2r-23102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: I. Chironet)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, R. Pulbere, I. Secieru)

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Ion Macovei,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasiliu Bolbecov împotriva lui Ion Macovei cu privire la recuperarea venitului ratat și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Ion Macovei cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ion Macovei împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2022, Vasiliu Bolbecov, reprezentat de avocata Tamara Boubatrîn, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea de majorare a cuantumului pretențiilor din 18 august 2022, împotriva lui Ion Macovei, prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 55 584 de lei, cu titlu de venit ratat pentru perioada dizabilității de la 04 septembrie 2021 până la 21 octombrie 2021, cauzată în rezultatul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) din Codul penal, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei (f. d. 4-6, 29-31).

Prin hotărârea din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea, ca fiind întemeiată.

S-a încasat din contul lui Ion Macovei în beneficiul lui Vasiliu Bolbecov venitul ratat, în mărime de 55 584 de lei și cheltuielile de judecată, cu titlu de asistență juridică, în mărime de 5 000 de lei.

S-a încasat din contul lui Ion Macovei în beneficiul statului taxa de stat, în mărime de 1 667,52 de lei (f. d. 45).

La 17 iulie 2023, Ion Macovei a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f. d. 50-51).

Concomitent cu depunerea cererii de apel nemotivate, la 17 iulie 2023, Ghennadi Busuioc a formulat separat o cerere de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă (f. d. 53-55).

Prin încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Ion Macovei cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ion Macovei împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal (f. d. 65-71).

La 05 octombrie 2023, Ion Macovei a declarat recurs împotriva încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu admiterea cererii de repunerea în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului, a indicat că nu a fost citat, înștiințat despre data, luna, anul, ora și locul desfășurării ședinței judiciare în prima instanță, nu a participat la nicio ședință judecată și, prin urmare, nu a cunoscut despre emiterea dispozitivului hotărârii instanței de fond.

A obiectat că în adresa dânsului nu a parvenit hotărârea adoptată, împrejurare care se confirmă prin lipsa dovezii de comunicare a dispozitivului hotărârii primei instanțe, fiind întrunite temeiurile de repunere în termenul de atac al hotărârii judecătorești.

În opinia recurentului, instanța de apel a admis încălcarea normelor de drept material și procesual, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat norma care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat prevederile procesuale prevăzute la art. 55, 56, 100-105, 116, 369 lit. b) din Codul de procedură civilă, precum și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

A precizat că dânsul, neavând studii juridice și fiind pensionar, nu a avut de unde să cunoască procedura de comunicare a actului judecătoresc pe pagina web, însă avea speranța legitimă că despre rezultatul examinării cauzei în procedură scrisă va fi informat, la fel, în format scris, prin recepționarea unui act judecătoresc în acest sens.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire, copia încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa recurentului la 04 septembrie 2023 (f. d. 72), însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, se constată că recurentul Ghennadi Busuioc s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 octombrie 2023, în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă stabilește că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Conform prevederilor art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI1 din Codul de procedură civilă.

În acord cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâțul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată nominalizată în procedura cererilor cu valoare redusă și s-a comunicat participanților că soluționarea prezentei cereri de chemare în judecată va avea loc, unipersonal, în lipsa părților (f. d. 27).

Potrivit scrisorii de însoțire, copia încheierii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și copia cererii de chemare în judecată a fost expediată în adresa lui Ion Macovei, și anume mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, la data de 07 iulie 2022 (f. d. 28), la actele cauzei lipsind însă dovada de recepționare a acestora.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 27 aprilie 2023, fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești în aceeași zi.

Completul de judecată constată că copia dispozitivului hotărârii primei instanțe a fost expediată, la aceeași adresă indicată *supra*, către Ion Macovei, la data de 04 septembrie 2023 (f. d. 47).

Cu toate acestea, nici de această dată, din actele și lucrările dosarului nu se atestă confirmarea recepționării acesteia de către recurent.

Relevanță speței prezintă prevederile art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Prin urmare, instanța de recurs notează că, în circumstanțele redade, doar faptul atestării scrisorii de expediere la actele dosarului nu este în sine o dovadă suficientă de comunicare corespunzătoare și eficientă a unui act de procedură, în absența oricăror probe confirmative de recepție.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind judicioasă remarcă recurentului, precum că dânsul avea speranța legitimă că, în condițiile în care examinarea cauzei a avut loc în procedură scrisă, comunicarea dispozitivului hotărârii va fi efectuată, deopotrivă, în aceeași formă scrisă.

Mai cu seamă că prevederile art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă determină în mod expres obligația instanței de a comunica participanților la proces hotărârea judecătorească, iar lipsa la materialele cauzei a probelor care confirmă recepționarea actului judecătoresc expedit, nu poate imputată părții în proces.

De altfel, în dispozitivul încheierii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, însăși instanța de judecată a indicat că hotărârea judecătorească se va comunica participanților la proces (f. d. 27).

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept prematură soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii depuse de Ion Macovei cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și, prin urmare, de restituire a cererii de apel depuse de Ion Macovei împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023, ca fiind depus în afara termenului legal.

În acest sens, Completul de judecată remarcă și faptul că participarea adecvată a justițiabilului la procedură impune ca instanța să îi comunice din oficiu documentele din dosar aflate la dispoziția judecătorului. Este puțin important faptul că justițiabilul nu s-a plâns de nedeazăluirea documentelor din dosar sau că a luat inițiativa de a avea acces la acestea (*Kerojärvi împotriva Finlandei*, § 42). Simpla posibilitate ca justițiabilul să consulte dosarul la grefă și să obțină o copie a acestuia nu reprezintă în sine o garanție suficientă [*Göç împotriva Turciei* (MC), § 57]. În plus, justițiabilul trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-și dezvolta argumentația și pentru a prezenta probe instanței interne (a se vedea, de exemplu, *Adorisio și alții împotriva Țărilor de Jos*).

Prin urmare, întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil și accesului la justiție, pentru apărarea drepturilor sale procedurale legitime, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ion Macovei împotriva încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău este unul întemeiat și urmează a fi admis.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel

Chișinău, cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ion Macovei.

Se casează încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Bolbecov împotriva lui Ion Macovei cu privire la recuperarea venitului ratat și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni